

Patrijs en Patrijsvarianten bij de Leghorns

Deze kleurslagen komen bij nogal wat rassen voor, zo ook bij de Leghorns. In Nederland zijn drie type Leghorns erkend, het Nederlandse-, Amerikaanse- en Engelse type. Bij het Nederlandse type zijn bij de groten tien patrijs- en patrijsvarianten erkend en bij de krielen elf. Europees zijn dat er vier meer en wereldwijd komen daar nog weer de nodige varianten bij. Het is echter niet altijd even duidelijk of dat weer echt andere kleurslagen zijn of alleen maar afwijkingen van hetgeen wij in Nederland nastreven. Eén ding is zeker, voor zover bekend zijn het allemaal mutaties van het Bankiva patrijs.

Het basismateriaal van de verschillende Leghorn-types zijn de Italiaanse Livorno's. Uit die hoenders zijn in diverse landen specifieke subrassen gefokt, die in vorm nogal verschillen van de oorspronkelijke Livorno's. De types die op het vaste continent van Europa zijn gecreëerd zijn steeds dichter naar elkaar toegegroeid en de verschillen zijn inmiddels nog maar klein. In Nederland wordt alleen nog maar van het Nederlandse type gesproken, om het verschil aan te geven tussen het Amerikaanse- en Engelse type.

Deze foktechnische inbreng buiten Italië is kennelijk ook de reden waarom de Entente van mening is, dat de Leghorn geen specifiek Italiaans ras meer is en geldt derhalve daarvoor op Europese shows de Duitse standaard. Verderop in dit artikel wordt daarop wat dieper ingegaan.

Vanuit het Nederlandse perspectief gezien is de (goud)patrijs Leghorn de basis van de overige Bankiva patrijsvarianten die wij kennen. Door selectie, kruising of mutaties zijn de overige kleurslagen ontstaan. Om de andere patrijsvarianten te kunnen begrijpen is in feite alleen een goede kennis van de kleurslag goudpatrijs of kortweg patrijs van belang en verder de invloed van verdunnings- en verdringingen.

Patrijs

De haan valt op door het prachtig gekleurde verenkleed. De kop is oranjerood. De hals gaat in grondkleur over in oranjegeel en is voorzien van een groenglanzende zwarte schachtstreep-tekening. De schouders zijn glanzend karmijnrood. Het zadel is in grondkleur zo gelijk mogelijk aan het halsbehang en er wordt een min of meer duidelijke schachtstreep-tekening verlangd. De vleugelband, borst en sikkels zijn groenglanzende zwart, terwijl de rest van de bevedering zwart is. Een uitzondering daarop vormt de buitenvaan van de slagpennen. De kleine slagpennen zijn voorzien van een bruine buitenvaan (vleugeldriehoek) en de grote slagpennen van een

iets lichter smal bruin randje.

Beoordelingscriteria zijn naast de kleur, met name in hals, rug, zadel en borst ook de schachtstreep-tekening.

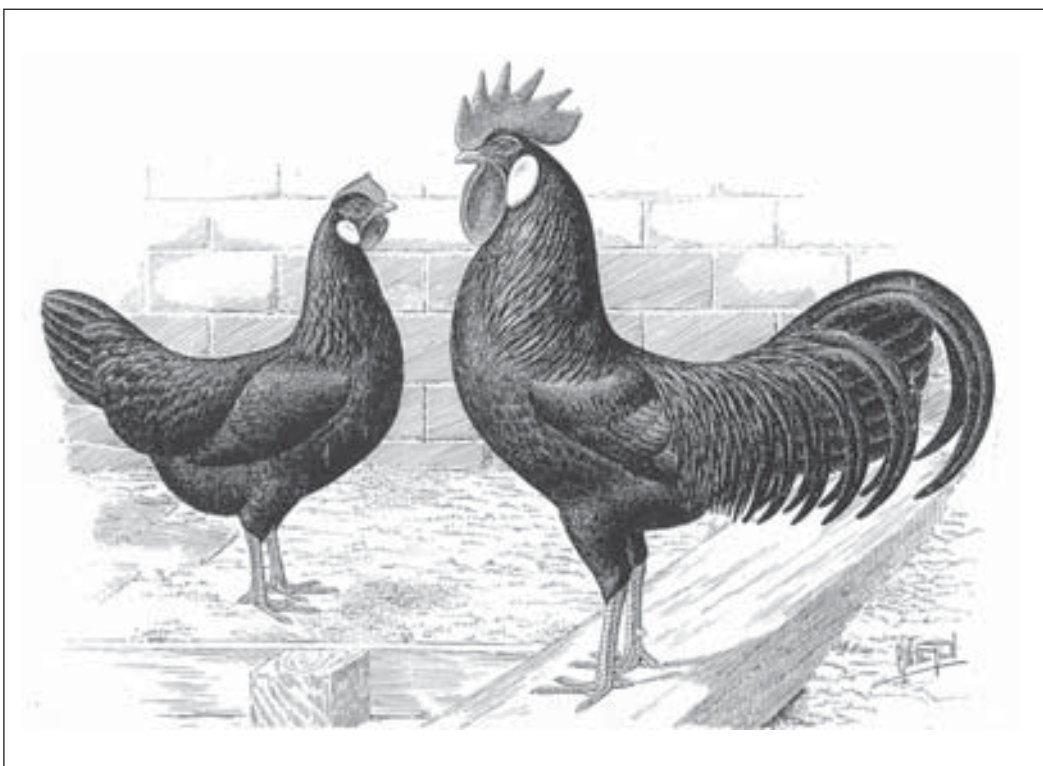
De hen heeft een typische schutkleur en lijkt daardoor op het eerste gezicht eenvoudig van kleur. Toch vereist een perfecte kleur en tekening de nodige fokervaring. De kop en halskraag zijn goudgeel. De halskraag is voorzien van een brede groenglanzende zwarte schachtstreep-tekening. De gehele lichaamsbevedering, inclusief het vleugel-

dons bij beide geslachten is grijsachtig.

Beoordelingscriteria zijn de hals en borstkleur, de grondkleur, de kwaliteit van de schachtstreep-tekening en niet te vergeten de kwaliteit van de pepering.

Hoe de best getekende dieren te fokken

Voor een scherpe groenglanzende zwarte schachtstreep-tekening bij de hanen en een fijne pepering bij de hennen zijn gescheiden foktomen nodig. In

Het type van de Nederlandse Leghorn is een krachtig gestrekt landhoentype, tamelijk slank, breed tussen de schouders en smaller bij de staart, lange rechte iets aflopende rug en vol bevederde matig gespreide staart. De ogen zijn oranjerood, de oorlellen wit en de loopbenen geel. Bij de volwassen hennen moet het achterste deel van de kam omvallen. In Duitsland wordt een horizontale ruglijn verlangd.

dek heeft een goudgrijsbruine grondkleur en is voorzien van een fijne regelmatig verdeelde matzwarte pepering maar zonder lichte schachten of flittertekening. De borst is gelijkmatig zalmkleurig roodbruin. De staartstuurveren zijn matzwart met uitzondering van de bovenste staartstuurveren die een grove pepertekening tonen. De slagpennen zijn zwartbruin met getekende buitenvaan. Bij een gesloten vleugel moet de vleugeldriehoek zo veel mogelijk een eenheid vormen met de rest van het lichaam, dus niet éénkleurig zoals bij de haan. Het

de hanenfoktoom zitten tentoonstellingshanen en hennen met geklonterde pepering en roest op de schouders, eigenschappen die voor de show niet gewenst zijn. Voor de hennenfoktoom neem je hennen met weinig schachtstreep-tekening, met name in het zadel en een wat lichtere kleur op de rug. Enig bruin aan de basis van de borstveren, dus in feite in het dons, geeft een mooie pepering bij de hennen. Hanen met getoefte of gezoomde borstveren vererven flittertekening bij de hennen.

De kleurslag patrijs, de basis voor alle overige patrijskleurslagen bij de Leghorns.

Zilverpatrijs

Bij deze patrijsvariant is het zilvergen actief. Dit gen verdringt bij fokzuivere dieren alle warme kleuren zoals het goud, oranje rood en bruin. Hiervoor in de plaats komt de zilverwitte kleur. Alleen op de zalmkleurige borstkleur heeft het gen vreemd genoeg weinig invloed. De borstkleur is daardoor wel iets lichter zalmkleurig dan bij patrijs. Veel hennen laten een lichte zoom in de borstkleur zien wat niet gewenst is. Een heldere grondkleur is een belangrijk beoordelingscriterium. Enige warme tint of roest op de schouders is daarom ook niet gewenst. Het zilver is dominant ten opzichte van de warme kleuren en ligt op het geslachtschromosoom zodat met een patrijsaan en zilverpatrijs hennen scheikruisen mogelijk is.

Geelpatrijs

Geelpatrijs wordt verkregen door het remmende ig-gen voor goud. Dit gen verdunt het karmijnrood tot warm oranje, oranje tot licht oranje en goud tot geel. Zo ontstaat de duidelijk lichtere variant van patrijs, de geelpatrijs. Ook dit gen heeft maar weinig invloed op de borstkleur van de hen. Bij een fokzuivere geelpatrijs hen blijft de borstkleur

zalmkleurig, maar wel met een iets oranje gloed in plaats van zalmkleurig bruin.

Het rood van patrijs blijkt niet altijd even gevoelig voor het ig-gen en zo ontstaan de zogenaamde zwevers. Mogelijk is dat ook het gevolg van het kruisen met patrijskleurige dieren. Ook de zilverfactor kan daar een rol in spelen. Zwevers zijn dus vaak niet juiste kruisingsproducten en worden daarom zwaar bestraft om te voorkomen dat de kleur de verkeerde kant op gaat.

Blauwpatrijs en Blauwpatrijs goudflitter

Ook blauw ontstaat door een verdunningsfactor. Deze factor verdunt zwart tot blauw en beperkt verder enige mate het pheomelanine ofwel de warme kleuren bruin, rood, oranje, goud en geel. De mate waarin de blauwfactor genetisch aanwezig is, bepaalt de blauwe tint. Fokzuiver blauw is zelfs niet blauw meer, maar (vuil)wit. Blauw wordt verkregen door een fokonzuivere toestand tussen zwart en vuilwit, dus als intermediaire kleur. Daardoor is deze kleur zo ontzettend moeilijk.

Fokkers die deze kleurslag in stand houden paren blauwpatrijs hennen aan patrijs hanen of blauwpa-

trijs maal blauwpatrijs. Het voordeel daarvan is dat de kleur en tekening van beide geslachten daardoor goed te beoordelen is. Daaruit vallen in het eerste geval echter naast 50% blauwpatrijs- ook 50% patrijskleurige dieren en in het tweede geval naast 50% blauwpatrijs ook 25% vuilwitte en 25% patrijskleurige dieren. Ook vuilwitpatrijs maal patrijs is mogelijk. Dat geeft 100% blauwpatrijs nakomelingen. Zo kan eindeloos geëxperimenteerd worden met de kleur. Belangrijk is dat de blauwe kleur egaal is zonder zwarte vlekken of roest. De sierveren van de haan zijn wel donkerder van tint.

Het lichaam van de hen mag niet egaal blauw zijn, wat helaas te vaak voorkomt. Deze moet duidelijk de goudgrijsbruine grondkleur onder een niet geklonterde blauwe pepering tonen. Wel laten egaal blauwe hennen meestal een goede borstkleur en halskraag zien. Volgens de Duitse standaard is een egaal blauw lichaam bij blauwpatrijs goudflitter in het land van herkomst wel vereist. Daarom zal je in Nederland de blauwpatrijs goudflitterkrielhennen niet gauw tegenkomen. Vreemd, want toen deze kleurslag in Nederland ter erkenning werd aangeboden, voldeden de hennen wel aan de norm zoals die in ons land geldt.

Deze bruinpatrijs krielhaan toont de juiste kleur. In de praktijk is de hals en zadeltekening wat minder intensief als bij patrijs. (foto: Geri Glastra)

Bruinpatrijs

Er wordt nogal eens onterecht gedacht dat de Duitse Rebhuhnfarbige Italiener de Duitse versie van onze patrijs Leghorn is. Dat is niet juist. Onze patrijsvariant wordt in Duitsland namelijk Goldhalsig

aard met oog voor de verschillen in kleurdiepte. De haan is egaal donker oranje in hals en zadel en glanzend roestrood op rug en schouders. Bij de hennen moet de halskraag diep goudgeel zijn en de grondkleur hazelnootbruin met een fijne zwarte pepering en zonder lichte schachten of flitter.

Koekoekpatrijs

Bij deze kleurslag is aan patrijs de koekoektekening toegevoegd, waardoor de zwarte veerpartijen onder invloed van de koekoekfactor onscherp overdwars geband zijn. Bij de haan moet ook in de warme kleuren van hals en zadel en op rug en schouders een koekoektekening aanwezig zijn. Dat geldt ook voor de halskraag van de hen, die bovendien op rug, schouders en vleugeldek grijsbruin donkergrijs gewolkt moet zijn. De borstkleur van de hen is zalmkleurig, bij voorkeur egaal.

De kleurbeschrijving in de standaard biedt ruimte voor verschil in interpretatie, wat deze mooie kleurslag niet ten goede komt. De koekoekfactor heeft namelijk de meeste invloed op het groen-glanzende zwart, wat minder op het dofzwarte, weer wat minder op het iets bruinachtige zwart van de hen en nog minder op de warme kleuren zoals

een wolking waar te nemen. Lichtgrijze banden zijn niet gewenst, want dan gaat de tekening te veel op koekoek lijken. Als de dofzwarte staart en zwartbruine vleugelpennen minder intensief getekend zijn of de zalmkleurige borst juist wel iets getekend is, dan moet daar niet zwaar aan getild worden.

De haantjes zijn bij de geboorte te herkennen aan een lichte kopvlek. Aan deze eigenschap dankt het ras zijn Duitse benaming, Kennfarbig.

Roodgeschouderd wit

Deze kleurslag wordt verkregen door het kruisen van patrijs Leghorns met dominant witte Leghorns. Het dominante wit werkt bij deze kruising als een verdringingsgen voor zwart en heeft veel minder invloed op rood en geel en nauwelijks op de zalmkleur. Daardoor is praktisch alle zwart bij haan en hen vervangen door roomwit, inclusief in het dons. Ook het gepeperde deel van de hen is nu roomwit. Niet zelden zie je in het roomwit op rug en schouders gouden zoompjes ofwel flitter, een fout die ook bij patrijs voorkomt. Wel mag de kleur in de borst bij de hen iets doorlopen op de vleugelboeg. Dat zijn ook goede hennen voor de fok.

Paar je F1 roodgeschouderd witte dieren aan elkaar,

Koekoekpatrijs haan en hen. De afbeelding van de hen laat zien wat bedoeld wordt met de beschrijving patrijs met koekoekfactor. Velen hebben daar een andere voorstelling bij.

genoemd en is daar niet erkend. De Rebhuhnfarbig zijn ook wel uit de zelfde patrijs Livorno's gefokt en hebben dezelfde tekening als onze patrijzen, maar de smaak van de Duitsers gaat duidelijk uit naar een veel donkerdere en meer rode kleur. Kennelijk is de smaak van de Nederlanders toch ook wat veranderd. Toen namelijk op de Amsterdamse Europashow Savoa in 1981 deze Rebhuhnfarbige Italiener tentoongesteld werden, waren een aantal Nederlanders weg van deze dieren. Er zijn toen broedeieren naar Nederland gehaald en zo is deze kleurslag als laatste variant bij de Leghorns erkend onder de naam Bruinpatrijs.

De beoordelingscriteria zijn als bij patrijs en uiter-

rood, oranje en geel. Daarom is de haan krachtiger getekend dan de hen. Aan de afwisselend grijszwarte en lichtgrijze tekening in de sikkels, vleugelband en schachtstreep-tekening bij de haan wordt veel waarde gehecht, evenals aan de vleugel-tekening. Doordat de slagpennen in het zwart duidelijk en in het bruin minder duidelijk geband zijn, ontstaat een fraaie driekleurige vleugeldriehoek.

Als de koekoektekening aan patrijs toegevoegd wordt, dan komen ook de donkergrijze banden mee. Daardoor toont de lichaamsbevedering bij de hen op rug en schouders enig grijsbruin met fijne pepering, afgewisseld met een zwakke licht-donkergrijze koekoektekening. Daardoor is over het gehele dier

dan vallen daaruit 25% fokzuivere patrijskleurigen, 50% fokzuivere roodgeschouderd witte en 25% fokzuivere roodgeschouderd witte. De fokzuivere zijn goed van kleur maar vertonen nog veel zwarte spatten. De fokzuiver witte niet maar die zijn vaak weer te licht van kleur. De stam gaat zich in de nafok steeds fokzuiverder gedragen, echter niet zelden met verlies van kleur. Door weer intensief gekleurd patrijs in te kruisen, verbeterd de kleur maar komen ook de zwarte spatten terug.

Bij fraaie showdieren is het zwart praktisch helemaal onderdrukt zonder hinderlijke zwarte spatten maar met behoud van de oorspronkelijke warme kleuren.

Roodgeschouderd wit, haan en hen. Bij deze fraai getekende haan is praktisch alle zwart door het dominante wit onderdrukt. Bij de hen is de gehele bevedering wit met uitzondering van de goudgele halskraagbevedering met witte schachtstreepstekening en de zalmkleurige borst.

Ook een kleurslag dus, waarmee de fokker steeds balanceert tussen twee kwaden. Daarom wordt ten gunste van een intensieve kleur een weinig zwart in de sikkels en wat puntjes in de vleugelband voor lief genomen.

De fokzuivere variant van blauwpatrijs, de zogenaamde vuilwitte patrijs, wordt ook wel eens voor

zichte van de pheomelanine kleuren en heeft bijna geen invloed op de zalmkleur.

De hanen zijn als zilverpatrijs en tonen roomwit in hals en zadel. Een gele tint is niet toegestaan. Verder zijn rug en schouders oranjegoudgeel gemarmerd en de vleugeldriehoek gaat van boven naar beneden over van een (rood)bruine rand naar roomwit.

jonge haan daaruit weer aan een patrijs hen. Voor de hennenfok wordt een zilverpatrijs hen gepaard aan een patrijs haan en de jonge hennen met de warme borstkleur weer aan een roodgeschouderd zilverpatrijs haan.

Patrijs goudflitter

Deze kleurslag is begin 1900 in Duitsland hoofdzakelijk door selectie gecreëerd. Na een soms zeer verhitte strijd van ongeveer dertig jaar is deze kleurslag ten gunste van "gewoon" patrijs de erkende Duitse patrijskleurslag geworden. Deze kleurslag werd gekozen omdat hiervoor geen gescheiden hanen en hennenfoktomen nodig zijn, met name door het ontbreken van tekening in het zadel bij de haan. De haan verschilt van patrijs doordat het halsbehang een wat minder intensieve schachtstreepstekening heeft, mede ook door een lichte nerf en het zadelbehang niet getekend is. Rug en schouders zijn goudrood en verschillen niet veel van de onderkant van het halsbehang. De grondkleur in hals en zadel is dus donkerder, maar het moet geen Bruinpatrijs worden.

Verder zijn borst, buik en dijen zwart met een lichtbruine omzoming. Toeping is toegestaan maar niet gewenst, ook niet voor de fok. Met name de zoming in de flanken is belangrijk voor een goede zoming op de schouders bij de hennen.

Patrijs goudflitter Leghorns. Let op de kleur van de haan. Die is duidelijk een tint donkerder dan patrijs. De flittertekening op het vleugeldeuk van de hen moet wat sprekender.

Roodgeschouderd wit aangezien. Die zijn echter niet roomwit maar vuilwit. Het wit is dan wat grauw van tint en de kleur bij de haan minder intensief.

Roodgeschouderd zilverpatrijs

Ook deze kleurslag wordt verkregen door kruising, deze keer tussen een patrijs hen en zilverpatrijs haan. Het zilver is onvolledig dominant ten op-

De hennen zijn praktisch gelijk aan zilverpatrijs. De borstkleur is warmer zalmkleurig en een warmere tint op rug en schouders is toegestaan. Roest op de schouders is echter niet gewenst. Echter, hennen van deze kleurslag worden hoogst zelden geshowd en fraaie hanen zijn ook zeldzaam.

Paar voor de hanenfok een zilverpatrijs haan aan een patrijs hen en paar de meest zilverkleurige

Ook de hen toont duidelijk anders dan patrijs. De kleur is warmer, meer goudbruin waarbij niet de nadruk op het bruine moet liggen, anders worden ook de hanen te donker. Fokkers laten zich gemakkelijk tot een te donkere grondkleur verleiden omdat dan de flittertekening beter tot zijn recht komt. Verder valt meteen de lichte nerf en de heldere gouden omzoming (flitter) in elke lichaamsveer op. De hals-

tekening is minder intensief door de lichte nerf in de schachtstreep. Belangrijke beoordelingscriteria zijn ondermeer een niet te donkere maar wel gelijkmatige kleur, een heldere zoming rondom de veer, met name ook op de schouders en een fijne pepering. De pepering is over het algemeen fijner als bij de gewone patrijskleurigen. Een egale borstkleur is moeilijk te bereiken. Op de schouders is de kleur soms iets roder. Mits daar voldoende flitter wordt getoond, moet dat niet bestraft worden.

Zilverpatrijs zilverflitter

Deze kleurslag is wat het tekeningpatroon betreft gelijk aan patrijs goudflitter. Echter onder invloed van het zilvergen zijn alle warme kleuren vervangen door zilverwit, net zoals aangegeven bij zilverpatrijs.

Bij alle kleurslagen geldt dat de schachtstreep-tekening niet mag doorbreken. Dat wil zeggen de schachtstreep mag het veereinde niet raken. In de zwarte bevedering mag geen wit of schimmel voorkomen. Over iets witte puntjes in de slagpenen hoeven echter geen opmerkingen te worden gemaakt.

De Livorno's in Italië

De Livorno's komen in Italië vreemd genoeg zo weinig voor, dat er geen speciaalclub voor bestaat. Verder was de oorspronkelijke patrijs en zilverpatrijskleurslag helemaal verdwenen. De Duitse types met de specifiek Duitse kleurslagen zoals patrijs goudflitter en zilverpatrijs zilverflitter hadden in Italië vaste voet aan land gezet. De voorvechter van de oorspronkelijke Italiaanse rassen, Fabrizio Focardi, is medeoprichter en de voorzitter van de onlangs opgerichte vereniging CRAAI (Club Razza Avicole Autoctone Italiana) wat staat voor club voor oorspronkelijk Italiaanse rassen. De Livorno is ook geadopteerd door deze vereniging. Het bestuur was tot de ontdekking gekomen, dat de oorspronkelijke patrijsvarianten niet meer in Italië voorkomen. Dat schijnt nogal wat stof te hebben doen opwaaien, maar door goede voorlichting zijn vele fokkers "bekeerd". In Nederland werden al diverse patrijs en zilverpatrijs Leghorns gekocht voor verspreiding in Italië. Ook broedeieren van de Witte Leghorn Nederlands type hebben hun weg naar Italië gevonden vanwege het meer oorspronkelijk

Nr	Nederlandse kleurslagbenaming	Europese Kleurslagbenaming
1	Patrijs	Goldhalsig
2	Zilverpatrijs	Silberhalsig
3	Geelpatrijs	Orangefarbig
4	Blauwpatrijs	Blau-goldfarbig
5	Bruinpatrijs	Rebhuhnfarbig
6	Koekoekpatrijs	Kennfarbig
7	Roodgeschouderd wit	Rotgesattelt
8	Roodgeschouderd Zilverpatrijs	Silberhalsig mit orange Rücken
9	Patrijs goudflitter	Goldfarbig
10	Zilverpatrijs zilverflitter	Silberfarbig
11	Blauwpatrijs goudflitter	Blau Goldfarbig

type maar ook vanwege het dominante wit. Het enthousiasme van Focardi werpt inmiddels zijn vruchten af. Op één van de grootste shows van Italië, Reggio Emilia in november jl. met zo'n duizend hoenders zaten 120 Leghorns!

Leghorns of Italiëner

Door de Entente Européenne wordt hard gewerkt aan één Europese standaard. Doel: in de toekomst in de Europese landen geen verschillen meer in rasnaam, type, kleur en tekening.

In de Europese standaard is de rasbeschrijving van het land van herkomst leidend. De overige rassen vallen onder de Europese (EE) rassen, waarvoor de Duitse BDRG-standaard leidend is. Omdat de voertaal van de Entente Duits is, geldt dat ook voor de namen van de niet-Duitse rassen. Alleen rassen die hun naam ontleen aan een plaats of streek zoals de Barnevelder, worden niet vertaald maar bijvoorbeeld de Hollandse kriel weer wel. Die heten Europees in het Duits Holländische Zwerghühner.

De Europese Leghorn, zoals we die nu kennen, is met name ontstaan in Nederland en Duitsland en is derhalve een EE ras. Verder zijn er Leghorn types ontstaan in Amerika en Engeland. Volgens de Entente geldt voor het Europese type de Duitse BDRG standaard en is de Europese naam dus Italiëner. Verder heeft de BDRG standaardcommissie net als de Nederlandse, de Amerikaanse rasbeschrijving overgenomen inclusief de naam Leghorn voor het Amerikaanse type, echter vreemd genoeg niet het Engelse type. De Entente kent wel het Engelse type onder de naam engelse Leghorn waarvoor de Engelse standaard geldt.

Welke kleurslagbenamingen moeten we op Europese shows hanteren?

Voor tentoonstellingen in eigen land verandert er in principe niets. Daar hanteren we nog steeds de vertrouwde Nederlandse benaming Leghorn en de

Nederlandse-, Amerikaanse- en Engelse typeaanduiding. Ook hanteren we onze eigen NHDB-standaard. Echter op Europese shows gelden de regels van de Entente en dus de Europese benamingen en de als Europese standaard aanvaarde Duitse BDRG-standaard, die overigens voor de Leghorns nauwelijks verschilt van de NHDB standaard. Dat geldt voor gewone Europashows maar ook voor Europese rasgebonden shows.

Europese Leghornshow 2006 tijdens de Noordshow

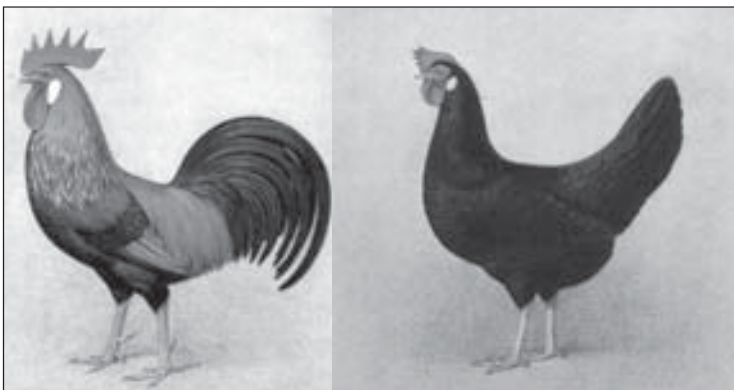
Bij voldoende belangstelling organiseert de Nederlandse Leghornclub in samenwerking met de Entente en de Noordshow een Europese Leghornshow van 5 t/m 7 januari 2006 tijdens de Noordshow te Zuidlaren. Voor hoenders is zo'n show min of meer nieuw en hebben diverse aanvankelijk enthousiaste speciaalclubs van andere hoenderassen helaas toch al weer afgehaakt. De Nederlandse Leghornclub vindt het echter een interessante uitdaging en zal proberen middels een extra programma ook de nodige internationale fokkers naar Nederland te halen. Italiaanse, Engelse en Deense fokkers en met name de fokkers uit Duitsland kunnen een grote bijdrage leveren. In Duitsland is namelijk de grote Italiëner veruit het meest populair met vele uitstekende fokkers. Een aantal prominente Belgische Leghornfokkers zijn al vele jaren aangesloten bij de Nederlandse Leghornclub en zullen zeker van de partij zijn.

Ook Nederlandse en Belgische Leghornfokkers die geen lid zijn van de Nederlandse Leghornclub, zijn van harte welkom en delen volledig mee in het prijzenschema van de Entente en uiteraard ook in het prijzenschema van de Noordshow. De hoofdprijs is de felbegeerde fraaie EE plaquette. Reden genoeg dus om nu al de fok en opfok zodanig in te richten, dat uw dieren dan op hun top zijn.

De Speciaalclub is gaarne bereid u nadere informatie te verstrekken. Een telefoontje naar de secretaris Hennie Averdijk (074-3763473) is voldoende of ga naar www.leghorn.nl.

Bronvermelding:

- Nederlandse standaard voor hoenders en dwerg-hoenders
- Vererving van veerleur bij hoenders, drs. H.S. Gankema
- Rassen en kleurenoverzicht Entente Européenne

Het type van de Livorno anno 1935 uit het boek "La Gallina Livornese" van professor van Alessandro Ghigi. Typisch voor die tijd was de hoekige rug-staartovergang en de hoge staartdracht.